

Aruanne riigikaitsest osavõtu kohustuse ja kaitseväeteenistuskohustuse täitmise kohta riigis 2009. aastal

1. Sissejuhatus

Kaitseväeteenistuskohustuse täitmist 2009. aastal korraldas Kaitseministeerium kooskõlas “Kaitseväeteenistuse seaduse” 5. peatüki “Kaitseressursside Amet, kaitseväeteenistuse komisjon, arstlikud komisjonid”, 6. peatüki “Tegevteenistus” ja 7. peatüki “Reservteenistus” sätetega.

Kaitseväeteenistuskohustuse täitmise all mõistetakse käesolevas aruandes ajateenistuskohustuse täitmist, osavõttu õppekogunemistest, valmisoleku reservis ja valmidusreservis olekut. Ajateenistusse kutsumist korraldab Kaitseministeeriumi valitsemisala asutus Kaitseressursside Amet ning reservväelaste õppekogunemisele kutsumist ja nendega valmisoleku reservi lepingute sõlmimist ning valmidusreservi üksusesse määramist korraldab kaitseväe juhataja või temale alluvad ülemad. Aruandes on keskendutud kutsealuste ajateenistuskohustuse täitmisele, tegevteenistuskõlblikkuse hindamisele ja reservväelaste õppekogunemistest osavõtule.

Käesolev aruanne on koostatud kaitseväeteenistuse seaduse § 41 lõike 8 alusel. Aruande koostas Kaitseministeeriumi kaitseväeteenistuse osakonna nõunik Gerli Morell (717 0248, gerli.morell@kmin.ee).

2. Kaitseväeteenistuskohustuslaste arvestus

Kaitseväeteenistuskohustuslaste (edaspidi kaitseväekohustuslased) arvestust peab Kaitseressursside Amet kaitseväeteenistuskohustuslike Eesti kodanike riiklikus registris (edaspidi register). Kaitseväekohustuslaste arvestuse all käesolevas aruandes mõistetakse 17-60 aastaste meeskodanike registri põhimääruse § 12 loetletud andmete kandmist registrisse ja andmete muudatuste kajastamist kaitseväekohustuslaste registri objektiks oleku ajal.

Seisuga 01.12.2009. a oli registrisse kantud 374 200 kaitseväekohustuslaste andmed. Alates 01.12.2008. a on registrisse lisandunud 9231 kaitseväekohustuslast: 645 kutsealust ja 3924 reservväelast, arvelt kustutatud 4465 kaitseväekohustuslast.

Kaitseväekohustuslastele on registris omistatud järgmine staatus (võrdluseks 2006. a ja 2007. a):

	2006.a	2007.a	2008.a	2009.a
1) kutsealused	40158	45832	48459	49104
2) ajateenijad	2247	2408	2530	2608
3) asendusteenistuses	2	11	14	32
4) tegevteenistuses	2854	3656	3014	3103
sh ajateenistus läbimata		24	18	17
5) reservväelased,	201145	211964	216772	220696
sh valmidusreservis		1034	963	1518
valmisolekureservis		66	41	31
5) eruväelased	27	37	94	72
6) arvelevõtmata	13056	2290	652*	651*
7) arvelt kustutatud	66447	71057	93469	97934
8) naissoost kodanikke	191	962	1036	1071

* 1992. a detsembrikuus sündinud, kes kuuluvad arvele võtmisele 2009. aasta detsembris.

Seisuga 01.12.2009. a oli arvel 117632 kutsealistesse aastakäikudesse (1980-1992) kuuluvat kaitseväekohustuslast, kes jagunesid järgmiselt:

	Arvele võetud kutsealistest aastakäikudest (1+4+5+6+7+8+9)	Seisuga 01.12.2007	Seisuga 01.12.2008	Seisuga 01.12.2009
1.	Arvel kutsealuseid	113691*	116963*	117632*
1.1.	kontaktandmed puuduvad	2197	1453	981
1.2.	RR andmetel elukohti välisriigis		3875	4196
1.3.	aruandlusperioodil ajateenistusse mitteilmunud	305	305	144
2.	Ajapikendus:	27057	24649	23113
2.1.	haiguse või tervisehäire tõttu (KVTS § 53 lg 1)	3334	3871	3107
2.2.	perekondlikel ja majanduslikel põhjustel	630	1016	1179
2.2.1.	peab üleväl vähemalt kahte või üksinda vähemalt ühte last (KVTS § 54 p 1)	554	939	1099
2.2.2.	hooldab raske või sügava puudega inimest (KVTS § 54 p 2)	76	77	80
2.3.	hariduse omandamiseks	23041	19747	18815
2.3.1.	üldkeskhariduse omandamiseks (KVTS § 55 lg 2)		15494	11473
2.3.2.	kutseõppe omandamiseks (KVTS § 55 lg 2 ¹)		4104	7087
2.3.3.	sisekaitsele rakenduskõrgkooli politsei-, piirivalve- või päästeerialal (KVTS § 55 lg 2 ²)		44	66
2.3.4.	välisriigi kõrgkoolis õppimiseks (KVTS § 55 lg 5)		105	189
2.4.	kandideerimiseks või valitaval ametikohal töötamiseks (KVTS § 55 lg 3)	14	15	12
2.5.	kaitseväeteenistuse komisjoni otsusega (KVTS § 41 lg 5 p 3)	43		
2.6.	kõrgharidust omandama asunud ja valinud ajateenistuskohustuse täitmisele asumise aja (KVTS § 51 lg 3)	2746	3199	2953
3.	Ei oma tehtivat ajapikendust	9133	10349	13549
4.	Vabastatud ajateenistusse kutsumisest ja kustutatud kaitseväeteenistuskohustuslaste riiklikust registrist (tegevteenistuseks mittekölblikud)	31411	32450	33281
5.	Vabastatud ajateenistuskohustuse täitmise ja võetud arvele reservis (kõrgharidust omandama asunud, KVTS § 216 lg 1)	6655	5026	3190
6.	Vabastatud ajateenistusse kutsumisest ja võetud arvele reservis	6399	7797	8658
6.1.	kutsealusel on karistatus (KVTS § 59 lg 1 p 2)	5081	5931	6544
6.2.	teeninud mõne teise riigi sõjaväes (KVTS § 59 lg 2)	13	12	26
6.3.	saanud 28-aastaseks ajapikendustähtaja jooksul (KVTS § 59 lg 1 p 3)	712	1353	1529
6.4.	saanud 28-aastaseks, ajapikendust ei omanud	593	501	559
7.	Ajateenistuskohustus täidetud	20975	20687	20759

8.	Ajateenistuses	2408	2530	2608
9.	Asendusteenistuses	11	14	32
9.1.	Esiatud taotlusi ajateenistuse asendamiseks asendusteenistusega	65	68	53

* Ei kajasta surnuid ja kodakondsusest loobunuid. Alates 01.12.2006. a on surnud 419 kutsealust ning kodakondsusest loobunud 11 kutsealust.

Seisuga 01.12.2009. a oli arvel 49 104 kutsealust, kelle sünniaasta on 1980–1992.

Sünniaasta	1992	1991	1990	1989	1988	1987	1986	1985	1984	1983	1982	1981	1980
Kaitseväekohustuslase staatuse tekkimise aasta	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997
Ajateenistuses	5	281	377	795	794	794	236	70	27	19	4		2608
Asendusteenistuses				3	7	8	32	5	4	4	1		
Ajateenistuskohustus täidetud-ajateenistuses			6	257	841	1798	2370	2399	2546	2751	2853	2535	20739
Ajateenistuskohustus täidetud-asendusteenistuses				1	2	3	20	5	4	3		2	
Tegevteenistuseks mittekölblikud,	17	152	257	843	2000	3631	4080	4446	4405	4201	3801	3036	33281
Kõrgharidust omandama asunud kutsealused, kes on vabastatud ajateenistuskohustuse täitmisest										5	17	1248	3190
Kutsealusel on karistatus		226	444	591	747	686	727	656	604	585	511	461	6544
Saanud 28-aastaseks (ajapikendustähtaja jooksul; ajapikendust ei omanud)												1086	1529
Teeninud mõne teise riigi sõjaväes				2	3	1	5	2	2	6	3	2	26
Arvel kutsealuseid	7739	8045	8576	8176	5660	3086	1998	1514	1482	1479	1259	90	49104
Arvele võetud	7756	8428	9564	10246	10050	10005	9427	9097	9074	9053	8449	8460	117632*

* Ei kajasta surnuid ja kodakondsusest loobunuid

Registris arvel olevate kutsealuste haridus:

Omandatud haridus	Kutsealuste arv 2009	%	Kutsealuste arv 2008	%	Kutsealuste arv 2007	%
kõrgharidus	835	2%	791	2%	458	1%
keskharidus	18205	37%	17611	37%	16958	37%
põhiharidus	22572	46%	23304	47%	25666	56%
algharidus	3911	8%	3314	7%	458	1%
teadmata	3306	7%	3439	7%	2292	5%
Kokku	49104		48459		45832	

Registris arvel olevad kutsealused jagunevad elukoha järgi:

	2007.a	2008.a	2009.a
Harjumaa	32,6 %	31,6%	32,2%
Tartumaa	10,9%	10,3%	10,4%
Ida-Virumaa	10,2%	9,5%	9,7%
Välismaal	5,5%	8,0%	7,3%
Pärnumaa	6,7 %	6,5%	6,6%
Lääne-Virumaa	5,3%	5,0%	5,0%
Viljandimaa	4,3 %	4,1%	4,1%
Saaremaa	3,8%	3,5%	3,4%
Võrumaa	3,3%	3,2%	3,3%
Raplamaa	2,7%	2,8%	2,9%
Järvamaa	2,8%	2,8%	2,8%
Jõgevamaa	3,0%	2,8%	2,8%
Valgamaa	2,4%	2,4%	2,6%
Põlvamaa	2,3%	2,3%	2,3%
Teadmata	1,1%	2,3%	2,0%
Läänemaa	2,1%	2,0%	2,0%
Hiiumaa	1,0%	0,9%	0,8%

Alaliselt välismaal viibivate kutsealuste osakaal on võrreldes 2008. aastaga mõnevõrra langenud. 627 kutsealust on teatanud Kaitseressursside Ametile välismaal elamisest, säilitades Rahvastikuregistris Eesti aadressi.

3. Kaitseväetenistuskõlblikkuse määramine

Tervise seisundi tõttu on ajateenistusse kutsumisest vabastatud ning registrist kustutatud 33281 isikut (28,3% arvelevõetutest), neist 1127 on tegevteenistuseks mittekoõlblikuks ja ravi vajavateks tunnistatud pärast ajateenistuskohustuse täitmisele asumist. Seisuga 01.12.2009. a omas kehtivat ajapikendust haiguse või tervisehäire ravimiseks 3107 isikut.

Kaitseväekohustuslaste registrist tehtud päringu kohaselt oli kaitseväeteenistuskõlblikkus määratud 15,3%-l arvelolevatest kutsealustest. 2845 kutsealust on seisuga 01.12.2009. a määratud ajateenistusse 2010. a ja 2011. a. Tegevteenistuseks kõlblikuks või tegevteenistuseks kõlblikuks piirangutega oli tunnistatud veel 1552 ilma kehtiva ajapikenduseta kutsealust (nende hulgas ilma põhihariduseta kutsealused). 11 997-e kehtiva ajapikenduseta kutsealuse kaitseväeteenistuskõlblikkus oli määramata.

Ajavahemikul 01.12.2008-01.12.2009. a tegid Kaitseressursside Ameti arstlikud komisjonid kutsealuste kohta 10220 kaitseväeteenistuskõlblikkuse määramise otsust, mis jagunesid:

			2008. a otsuseid 11968	
tegevteenistuseks kõlblik	3112	(30%)	3112	(26,0%)
tegevteenistuseks kõlblik piirangutega	1111	(11%)	1460	(12,1%)
tegevteenistuseks ajutiselt mittekõlblik	3209	(31%)	4311	(36,0%)
tegevteenistuseks mittekõlblik	2788	(27%)	3085	(25,7%)

Seisuga 01.12.2009. a olid 800 kutsealust suunatud kaitseväeteenistuskõlblikkuse määramiseks täiendavatele terviseuuringutele.

Kutsealuste läbivaatamisel põhidiagnooside esinemissagedus:

Tegevteenistuseks kõlblik

- 1) lihasluukonna- ja sidekoehaigused 47%
- 2) silma- ja silmamanuste haigused 17,3%
- 3) hingamiselundite haigused 7,6%

Tegevteenistuseks kõlblik piirangutega

- 1) lihasluukonna- ja sidekoehaigused 49,9%
- 2) vigastused, mürgistused ja muud välispõhjuste toime tagajärjed 9%
- 3) vereringeelundite haigused 8,6%

Tegevteenistuseks ajutiselt mittekõlblik

- 1) lihasluukonna- ja sidekoehaigused 22,4%
- 2) psüühika- ja käitumishäired 21,8%
- 3) vereringeelundite haigused 14,8%

Tegevteenistuseks mittekõlblikuks tunnistamise otsuse põhjustasid sagedamini järgmised haigusrühmad:

- 1) psüühika- ja käitumishäired 25,9%
- 2) lihasluukonna- ja sidekoehaigused 22%
- 3) närvisüsteemihaigused 11,1%

4. Ajateenistusse kutsumine

Ajateenistusse planeeriti 2009. aasta jooksul kutsuda (kaitseministri 17.02.2009. a määrusega nr 12 "Kutsealuste ajateenistusse kutsumise tähtajad ja kutsealuste arvuline jagunemine kaitseväge üksuste vahel 2009. aastal) 2585 kutsealust. Ajateenistuskohustust asus täitma 2895 kutsealust, kuna vastavalt määruses kehtestatud arvused oli lubatud ületada 2. nädalal kuni 8% ning 27. ja 40. nädalal kuni 12%.

Ajateenistusse kutsutud kutsealuste iseloomustus

Kutsumise tähtaeg	Kutsealuste arv Plaan/ajateenistusse asunud	Kaitseväge teenistuskõlblikkuse aste		Omandatud haridus		
		Tegevteenistuseks kõlblikud	Tegevteenistuseks kõlblikud piirangutega	Kõrgharidus	Keskharidus	Põhiharidus
2. nädal	241/284	226	58	8	220	56
27. nädal	1200/1319	949	370	108	1175	36
40. nädal	1144/1292	921	371	28	853	412
Kokku	2585/2895	2096	799	144	2248	504
% koguarvust		72%	27%	5%	78%	17%

Ajateenistusse kutsutavate kutsealuste arv	Väljastatud kutseid	Kätetoimetamata kutseid	Kättesaadud kutseid	Esitatud taotlusi uueks arstlikuks läbivaatuseks, ajapikenduseks, vabastuseks	Rahuldatud taotlusi
2585	4051	45	4006	1314	1018
		1%	99%	33% kutse saanutest	77% taotlustest

Arvestades väljasaadetud kutsete hulka ja rahuldatud taotlusi ajapikenduse saamiseks, uueks arstlikuks komisjoniks, jäi ajateenistusse ilmumata 144 kutsealust s. o 4% kutse kättesaanutest.

Tervise seisundi tõttu esitatud 551-st taotlusest uueks arstlikuks läbivaatuseks rahuldati 536. Läbiviidud korduva arstliku läbivaatuse põhjal tunnistati kutsealune tegevteenistuseks kõlblikuks või piirangutega kõlblikuks 103-l juhul, 249-le kutsealusele anti tervise seisundi tõttu ajapikendust ning 165 kutsealust tunnistati tegevteenistuseks mittekõlblikuks. Ajateenistusse asumiseks

kogunemiskohta ilmunud 2939-st kutsealusest määrati tervise seisundi tõttu korduv arstlik läbivaatus 40-le kutsealusele, ajateenistuskohast saadeti tervise seisundi tõttu tagasi 4 kutsealust.

5. Ajateenistus

Seisuga 01.12.2009. a oli 2783-st ajavahemikul juuli 2008 – jaanuar 2009 ajateenistusse asunud ajateenijast ajateenistuse läbinud 2589 ajateenijat, nendest 2212 on määratud sõjaaja ametikohale. Ajavahemikul jaanuar 2009 – oktoober 2009 ajateenistusse asunutest oli seisuga 01.12.2009. a tervise seisundi tõttu enne ajateenistustähtaega vabastatud 186 ajateenijat 2895-st ehk 6,4%. (2008. a oli vastav näitaja 11%, 2007. a 8,8% ning 2006. a 13,6%). Väljalangenute osakaal väljaõppele märkimisväärsed mõju ei avalda tänu 12% ülekattega kutsututele.

Kaitseressursside Ameti poolt esitatud aruandest selgub, et suurem osa ajateenistusest väljalangevusi esineb 2 nädala kuni 3 kuu jooksul ajateenistusse asumisest- 2009. a ajateenistusse asunutest on kuni 3 kuu jooksul väljalangenud 186 ajateenijat ning 3 ajateenijat on suunatud kaitseväge arstlikku komisjoni teenistuskõlblikkuse astme määramiseks.

Ajateenijate väljalangevus kaitseväest- põhjused diagnoosigruppina:

Sisesekretsiooni-, toitumis- ja ainevahetushaigused	3	1,6
Psüühika- ja käitumishäired	90	48,4
Närvisüsteemahaigused	1	0,5
Silma- ja silmamanuste haigused	4	2,2
Kõrva- ja nibujätkehaigused	3	1,6
Vereringeelundite haigused	10	5,4
Hingamiselundite haigused	6	3,2
Seedeelundite haigused	3	1,6
Naha- ja nahaaluskoe haigused	2	1,1
Lihaskonna sidekoehaigused	47	25,3
Kuse- ja suguelundite haigused	1	0,5
Kaasasündinud väärendid, deformatsioonid ja kromosoomianomaaliad	4	2,2
Vigastused, mürgistused ja teatavad muud välispõhjuste toime tagajärjed	12	6,5
	186	

6. Õppekogunemised

Kaitseväe sõjaaja üksuste ettevalmistamiseks ja õppekogunemiste korraldamiseks kutsuti 2009. aastal kaitseministri 05.02.2009. a määrusega nr 11 "Kaitseväe ja Kaitseliidu 2009. aasta õppekogunemiste aegade ja neist osavõtvate reservväelaste arvu kehtestamine" reservvõppekogunemisele 2892 reservväelast.

Õppekogunemistel osales 01.12.2009. a seisuga teenistusse kutsututest kokku 1902 reservväelast, mis on 56% kutsutud reservväelastest, sealhulgas Kaitseliidu liikmete baasil komplekteeritavate üksuste osas 58% (2008. a 55% ja 2007. a 46%) ning kaitseväe baasil komplekteeritavate üksuste osas 55% (2008. a 53% ja 2007. a 60%).

Õppekogunemisele kutsututest 18% kutse ei jõudnud adreessadini, 8% oli vabastatud kaitseväeteenistuse seaduse § 132 alusel, 6% vabastati tervislikel põhjustel, 10% ei ilmunud õppekogunemisele (algatati väärteomenetlus) ning 2% ei osalenud muudel põhjustel.

Seisuga 01.12.2009. a on kaitseväekohustuslaste registris arvel 220696 reservväelast.

7. Kutsealuste ja reservväelaste seaduskuulekus

Aruandlusperioodil 01.12.2008-01.12.2009. a on Kaitseressursside Amet teinud ettekirjutusi järgmiselt:

- 1) Arstlikku komisjoni ilmumata jätmise eest 1894 kutsealusele ja 41 reservväelasele;
- 2) Arstliku komisjoni poolelijätmise eest 81 kutsealusele ja 6 reservväelasele;
- 3) Tõendite esitamata jätmise eest 1141 kutsealusele ja 22 reservväelasele.

Kohtutäiturile on sunniraha sissenõudmiseks edastatud 214 ettekirjutust. Keskmine sunniraha määr oli 3659 krooni.

Aruandlusperioodil on algatatud Kaitseressursside Ameti poolt kokku 176 väärteomenetlust, neist ajateenistusse mitteilmumise eest 135 ja arstlikku komisjoni mitteilmumise eest 41 väärteomenetlust.

Keskmine rahatrahv ajateenistusse mitteilmumise eest on 5182 krooni, keskmine rahatrahv arstlikku komisjoni mitteilmumise eest on 620 krooni.

Täitemenetluse korras pöörati rahatrahvidest täitmisele 35%. Ühele teist korda mitteilmujale määras kohus karistuseks 2 päeva aresti. Samuti on kohus asendanud rahatrahvi arestiga.

Aruandlusperioodil on rahatrahve määratud ja sunniraha sissenõudmiseks edastatud kokku 1 230 836,89 krooni ulatuses (2008. a vastavaks summaks oli 1 735 719,92 krooni ning 2007. aastal 1 806 124,78 krooni), aruandlusperioodil on riigieelarvesse laekunud 923 726,26 krooni (2008. a 1 470 097,20 ning 2007. a 1 265 229,04 krooni). Kokku on nõudeid üleval alates 2005. a 2 147 509,86 krooni ulatuses.

Väärteomenetluse käigus põhjendavad kutsealused mitteilmumist järgmiselt:

- kutsealused põhjendavad mitteilmumist vajadusega olla perekonna ainus toitja elukaaslase või vanemate koondamise tõttu, kartusest kaotada töö, samuti võetud varaliste kohustustega;
- mitteilmumise põhjuseks tervis (vaimsed probleemid, viirushaigused, pikemaajalised terviseprobleemid);
- lisaks on põhjendatud mitteilmumist elukaaslase/abikaasa raseduse, lapse sünni (ajapikendus taotlemata), soovimatusena minna ajateenistusse teenima, paljasõnalised väited haiguse kohta;
- üksikute juhtudel ei ilmu kutsealused, kuna isikuttõendav dokument on kadunud, ei taha õpinguid pooleli jätta või lahkuvad kutsumise ajaks välismaale.

Reservõppekogunemisele mitteilmunute suhtes algatatud väärteomenetlused:

Kirde Kaitseringkonna andmetel algatatud väärteomenetlusi- 112, määratud rahatrahve- 17, lõpetatud väärteomenetlusi- 20, menetluses- 75;

Lõuna Kaitseringkonna andmetel algatatud väärteomenetlusi- 175, lõpetatud väärteomenetlusi- 112;

Põhja Kaitseringkonna andmetel algatatud väärteomenetlusi- 20;

Lääne Kaitseringkonna andmetel algatatud väärteomenetlusi- 21, määratud rahatrahve-12, lõpetatud väärteomenetlusi- 5, menetluses- 4;

Õppekogunemisel mitteosalemise peamised põhjused:

- Kutse ei jõua adressaadini (16-18%)- rahvastikuregistri andmete ebatäpsus ning Eesti Posti töökorralduslikud muudatused (posti kättetoimetamine);
- Tahtlik eemalehoidmine (9-14%)- üle tuleb vaadata sanktsioneerimine;

8. Järeldused

Kõik 2009. aastal planeeritud reservüksused on komplekteeritud, välja õpetatud ning reservi arvatud. 2010 aastal ette valmistatavad üksused on komplekteeritud ja väljaõppel.

01.12.2009 seisuga arvel olevate kutsealuste arv 49104 jääb võrreldes tulevaste aastatega maksimumiks, kuna järgnevate aastakäikudena arvelevõetavate arv on märgatavalt kahanenud. Et reservüksuste komplekteerimise võimekus ja kvaliteet jääks senisele tasemele, tuleb üle vaadata erinevates õigusaktides kehtestatud piirangud ja tervisenõuded.

Ajateenistusest väljalangevuse peamised põhjused on tervisehäired. Peamised diagnoosid, millega ajateenistusest vabastati olid psüühilised häired (nendest kõige enam diagnoositi kohanemishäireid) ning lihasluukonna- ja sidekoehaigused. Nimetatud tervisehäireid ei ole võimalik eelnevalt arstlikes komisjonide tuvastada, mida kinnitab ka see, et ajateenijate väljalangevus on kõige suurem alates ajateenistuse 2 nädalast kuni 3 kuu möödumisel. Seisuga 01.12.2009 oli 2009. aastal ajateenistusse asunutest tervislikel põhjustel ennetähtaegselt vabastatud 186 ajateenijat.

24. oktoobril 2009. a jõustus Vabariigi Valitsuse 11.11.2005. a määruse nr 282 „Kaitseväekohustuslaste ja kaitseväelaste terviseuuritud“ muudatus, millega ühtlustati määruse lisas 1 kaitseväekohustuslaste ja kaitseväelaste tervise kaitseväeteenistuseks kõlblikkuse hindamise

kriteeriume. Eelkõige tehti korrekture järgmistes diagnoosigruppides- psüühika ja käitumishäired, vereringeelundite haigused, hingamiselundite haigused, lihasluukonna- ja sidekoehaigused. Seoses muudatusega ei määrata kutsealusele kõlblikkuse astet „kõlblik piirangutega“. Määruse muudatusega kaasnev mõju hakkab avalduma tulevastele aastakäikudele.

Endiselt on probleemiks vene õppekeelse haridusega ajateenijatele väljaõppe läbiviimine, kuna väljaõpe viiakse läbi riigikeeles. Siinkohal on oluline osa ajateenija enda motiveerituses ja haridust andvas koolis.

Muus osas oli 2009. aastal 27. nädalal (eelkutsesse) kutsutute kohta väeosadest tulev tagasiside positiivne.

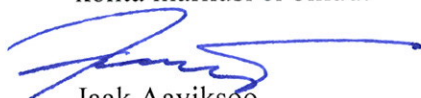
Ajateenistusse mitteilmunute osakaal on vähenenud – kui 2008. aastal jättis ajateenistus ilmumata 305 kutsealust ehk 7,4% kutse kättesaanutest, siis 2009. aastal 144 ehk 4% kutse kättesaanutest.

9. 2010. aasta tegevused

Kaitseministeeriumis toimus 12.01.2010. a kaitseväeteenistuse komisjoni istung, kus toodi välja käesoleval aastal lahendamist vajavad probleemid ja kavandatavad tegevused, mh:

1. Asendusteenistuse olemusest täpsema ülevaate edastamine avalikkusele;
2. Valmistada ette eelnõu, mis võimaldaks Kaitseressursside Ameti ja kaitseväe arstlikes komisjonides tuvastatud kutsealuste, ajateenijate tervisehäirete kohta tagasiside andmise perearstidele;
3. Kaadrikaitseväelastele ja ajateenijatele reserviarvamisel teenistuskohast iseloomustuse kirjutamine, selliste dokumentide olemasolust tööandjate informeerimine;
4. Hetkel koostamisel oleva uue kaitseväeteenistuse seaduse eelnõusse lisatakse säte, mis annab Kaitseressursside Ametile õiguse küsida kaitseväekohustuslaste kontakt- ja elukoohaandmeid kõikidest riigis peetavatest andmekogudest;
5. Jätkata tööd kaitseväekohustuslastele kehtestatud tervisenõuetega;
6. Tulenevalt ajateenistusest väljalangevuse peamise põhjustena nimetatud tervisehäiretest (psüühilised ja lihasluukonna haigused) viia läbi kaitseväes juhtimiskäitumise ja väljaõppeprogrammi analüüs ja vajadusel korrigeerimine;
7. Kehtivasse kaitseväeteenistuse seadusesse lisada väärtegade menetlemise regulatsioon.

Aruanne esitati arvamuse avaldamiseks kaitseväe juhatajale ja Kaitseressursside Ametile. Kaitseressursside Ameti poolt tehtud ettepanekutega on arvestatud. Kaitseväe juhatajal aruande kohta märkusi ei olnud.

Jaak Aaviksoo
Kaitseminister

Lauri Tumm
Kaitseplaneerimise asekancler
kancleri ülesannetes